

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
ZA ROK 2025

Augustów, luty 2026 r.

Zakres przedmiotowy oraz założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz.49, poz.1301), określa:

- zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków,
- zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zadania w zakresie postępowania adopcyjnego

Założeniem podstawowym ustawy jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, zwłaszcza jeśli ma ona trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Chodzi o zapewnienie pomocy, która wyeliminuje groźbę zabrania dziecka rodzinie lub, w szczególnych sytuacjach, szybki powrót do rodziny po okresowym pobycie poza nią.

Kierując się tą ideą, w przepisach ustawowych duży nacisk położono na działania profilaktyczne, pomagające rodzinie w prawidłowym funkcjonowaniu i zapobiegające powstawaniu patologii.

Profilaktyka rodzinna jest realizowana przede wszystkim przez gminne i powiatowe instytucje świadczące usługi na rzecz dziecka i rodziny i jest w głównej mierze skierowana do rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą domową, ubogich i zagrożonych ubóstwem. Obejmuje również spokrewnione rodziny zastępcze, a także usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.

Istotne znaczenie ma tutaj praca z rodziną, prowadzona m.in. w formie wsparcia asystenta rodziny, konsultacji i specjalistycznego poradnictwa, pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego, mediacji i terapii rodzinnej oraz organizowania grup wsparcia dla rodziców.

Artykuł 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa, iż w terminie do 31 marca każdego roku wójt gminy składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby w

tym zakresie. Rada Gminy, biorąc pod uwagę zgłoszone potrzeby, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie zgodnie z uchwałą Nr XI/94/12 Rady Gminy Augustów z dnia 29 marca 2012 roku został wyznaczony jako podmiot właściwy do realizacji zadania z zakresu administracji publicznej i powierzono mu wykonywanie zadań gminy z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadania gminy z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Zadania własne gminy z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej ujęte zostały w art. 176 ustawy, cyt.:

„Do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;

- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.
- 8) uchylony”.

Niniejsze sprawozdanie zawiera informację o sposobie realizacji powyższych zadań w 2025 roku.

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w 2025 roku w realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny finansowana była ze środków budżetu Gminy Augustów, ze środków Fundusz Pracy w ramach rządowego programu „Asystent rodziny w 2025 r.” oraz ze środków budżetu państwa w ramach rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024 – 2027” . Na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Ośrodek dysponował w 2025 roku kwotą 325 748,18 zł.

Środki finansowe ujęte w budżecie na realizację zadań zawartych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zabezpieczyły przewidywane potrzeby w 2025 roku. Wydatkowano łącznie kwotę 303 328,87 zł, co stanowiło 93,12% przyjętego planu, z czego 268 920,16 zł ze środków budżetu Gminy, 20 447,18 zł ze środków Fundusz Pracy w ramach rządowego programu „Asystent rodziny w 2025 r.”; 13 961,53 zł ze środków budżetu państwa w ramach rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024 – 2027”.

W 2024 roku został uchwalony Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026, który przyjęty został na podstawie uchwały nr XLVII/431/2024 Rady Gminy Augustów z dnia 26 marca 2024 r.

Celem głównym programu jest wsparcie rodzin poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Rozwój systemu wsparcia rodziny skoncentrowanego na realizacji działań profilaktycznych oraz skutecznej interwencji.

Cele szczegółowe programu obejmują:

- 1) zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego;

- 2) zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wspierania rodziny;
- 3) poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Powyższe cele były realizowane w 2025 r. poprzez m.in. udzielanie specjalistycznego poradnictwa i konsultacji (psychologicznych, socjalnych, prawnych, itp.), szkolenia kadry Ośrodka Pomocy Społecznej, członków Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego, spotkania warsztatowe z uczniami gminnych placówek szkolnych, a także poprzez udzielanie pomocy finansowej i materialnej mieszkańcom gminy.

W ramach działań profilaktycznych oraz wspierających rodzinę, w szkołach odbywały się warsztaty dla rodziców ze specjalistami z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Augustowie. W szkołach na terenie gminy realizowane są różnorodne programy profilaktyczne m.in.:

- ✓ „Bieg po zdrowie”- profilaktyczny program antynikotynowy,
- ✓ „Liga pomocy przeciw przemocy”- program profilaktyczny dotyczący zapobiegania przemocy dla uczniów klas I – VIII;
- ✓ „Akademia Bezpiecznego Puchatka”- program skierowany do uczniów klas I obejmujący tematykę związaną z bezpieczeństwem dzieci w szkole, na drodze, w domu, w internecie, w relacjach z rówieśnikami oraz podczas wypoczynku;
- ✓ „Jestem wolny” – kompleksowe działania profilaktyczne, które miały na celu podnieść świadomość dotyczącą mechanizmów powstawania uzależnień, budowania własnej wartości, asertywności i wewnętrznej siły;
- ✓ „Zmieniam postawę ciała aktywnie, kiedy do sportu podchodzę pozytywnie”;
- ✓ „Mleko i owoce w szkole”; „Zdrowo jem, więc wiem”;
- ✓ „Kubusiowi przyjaciele natury”- program o tematyce ekologicznej.

Rodzinom zamieszkującym na terenie gminy Augustów udzielano wsparcia finansowego, rzeczowego lub w formie usług społecznych. W 2025 roku udzielono wsparcia finansowego, tj. zasiłki okresowe, celowe i stałe dla 75 rodzin, liczba osób w rodzinach 110. Udzielono też wsparcia niepieniężnego (usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dożywianie) dla 26 rodzin, liczba osób w rodzinach 80. Praca socjalna świadczona była ogółem dla 117 rodzin, liczba osób w tych rodzinach 300. Ponadto

pomocą w postaci zapewnienia gorącego posiłku wydawanego w dni nauki szkolnej objęto 42 dzieci i uczniów (w tym 2 uczniów w ramach gminnego programu osłonowego tzw. listy dyrektorskiej) realizujących obowiązek szkolny w szkołach gminnych i poza gminnych, a 24 rodzinom przyznano pomoc w postaci zasiłku celowego na zakup żywności (40 osób -72 świadczenia). Wydano 101 skierowań dla 252 osób na produkty żywnościowe.

Centrum Kultury i Biblioteka Gminy Augustów w Żarnowie oraz filie biblioteki w 2025 roku zapewniały wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom. Organizowane były zajęcia dzieciom w czasie ferii zimowych oraz zajęcia wakacyjne. Odbываły się również m.in.: konkursy tematyczne, festyny rodzinne, debaty społeczne, turnieje tenisa stołowego i piłki nożnej, imprezy okolicznościowe takie jak: dzień dziadka i babci, dzień matki, dzień dziecka, dzień pluszowego misia, dzień dinozaura. Dzieci w wolnym czasie mogły również korzystać z zabaw na świeżym powietrzu, zajęć plastycznych oraz uczestniczyć w warsztatach kulinarny.

Realizując zadania własne gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie zatrudnia 1 asystenta rodziny na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy, w wymiarze jednego etatu.

Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystent rodziny jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach oraz samokształcenie. W okresie sprawozdawczym asystent rodziny brał udział w szkoleniu pn. „Uzależnienie behawioralne wśród dzieci i młodzieży”. Uczestniczył również w warsztatach metodycznych pn. „Dzieci trudne i nadpobudliwe”. A jako członek Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczył w 2 szkoleniach w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej w świetle obowiązującego prawa oraz praca z osobami uwikłanymi w przemoc domową. Szkolenia i warsztaty były bezpłatne.

Asystent rodziny w roku objętym sprawozdaniem pracował w różnym okresie z 13 rodzinami, w których wychowywało się 29 małoletnich dzieci. Nie przekroczono limitu rodzin przypadającego na jednego asystenta, określonego w art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, czyli 15 rodzin. W 1 przypadku sąd rodzinny zobowiązał rodzinę do pracy z asystentem rodziny; pozostałym rodzinom asystent został

przydzielony na wniosek pracownika socjalnego, po wcześniejszym wyrażeniu zgody przez rodzinę.

Asystent rodziny swoją pracę wykonywał w oparciu o plany pracy z rodziną, w ramach których prowadził różnego rodzaju treningi, w tym m.in.: gospodarowania budżetem i prowadzenia gospodarstwa domowego, kompetencji wychowawczych oraz higieny i czystości. W ramach realizacji planów pracy asystent współpracował, m.in.: z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie, policją, szkołami, sądem i kuratorami, placówkami szkolnymi i przedszkolnymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Augustowie, a także z organizacjami pozarządowymi i prywatnymi przedsiębiorcami.

W 2025 r. ze specjalistycznego poradnictwa oferowanego na terenie gminy Augustów lub okolicy, m.in. przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Augustowie, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie, Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Terapeutycznej w Augustowie skorzystało 13 rodzin przeżywających trudności.

Na terenie gminy Augustów w 2025 r. nie funkcjonowały rodziny wspierające. Brak zainteresowania podjęcia się funkcji rodziny wspierającej jest problemem ogólnopolskim. W związku z powyższym nie organizowano szkoleń w tym zakresie oraz nie ponoszono żadnych kosztów z tym związanych.

Na terenie gminy Augustów nie ma placówek wsparcia dziennego. Wsparcie dzienne w organizacji czasu wolnego rodziny z dziećmi mogą uzyskać m.in. w Centrum Kultury i Bibliotece Gminy Augustów w Żarnowie oraz filiach biblioteki, a także w placówkach szkół podstawowych z terenu gminy.

W 2025 r. Gmina Augustów współfinansowała pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 191 pkt. 9 w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2025 roku w pieczy zastępczej przebywało 9 dzieci. Łączna kwota współfinansowanych kosztów za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wyniosła 189 458,66 zł.

Ponadto, zgodnie z zapisami, o których mowa w art. 176 pkt 6 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, sporządzane były sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny w 2025 roku, które za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej, w wyznaczonym terminie, przekazywane były Wojewodzie Podlaskiemu. Sprawozdanie za 2025 r., sporządzone za okres od 1 stycznia 2025 r. do 30 czerwca 2025 r., przekazane zostało w terminie do 31 lipca 2025 r., natomiast za okres od 1 lipca 2025 r. do 31 grudnia 2025 r., przekazane zostało w terminie do 31 stycznia 2026 r. Przedmiotowe sprawozdanie składa się z trzech części: tabela A. Rodziny wspierające, tabela B. Asystenci rodziny, tabela C. Placówki wsparcia dziennego. Oprócz tego za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej przekazano sprawozdania jednorazowe z realizacji Programu asystent rodziny na rok 2025.

Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie we współpracy z asystentem rodziny na bieżąco monitorują sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W tym zakresie współpracują również z pedagogami szkolnymi, pracownikami służb zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Potrzeby wynikające z realizacji zadań własnych gminy w zakresie wspierania rodziny:

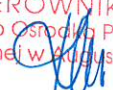
1. Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej.
2. Dalsze zatrudnienie asystenta rodziny.
3. Kierowanie na szkolenia, mające na celu podnoszenie kwalifikacji asystenta rodziny oraz pracowników pracujących z rodzinami.

4. Praca socjalna w rodzinach, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze.
5. Dalsza współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (szkoły, przedszkola, policja, sąd).

Potrzeby finansowe zostały uwzględnione w planowaniu budżetu Gminy na 2026 r.

Augustów, 19.02.2026 r.

Opracowała: Katarzyna Rzepnicka

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Augustowie

mgr Katarzyna Rzepnicka

